

نقش مشاغل خانگی و اهمیت آن در توانمندسازی زنان روستایی

فاطمه سپهوند^{۱*}، سعید غلامرضایی^۲، مهدی رحیمیان^۳، یدالله ملکشاهی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد توسعه روستایی sepahvandfao@gmail.com

۲- استادیار دانشگاه لرستان

۳- استادیار دانشگاه لرستان

۴- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی

چکیده:

فرایند توسعه، فرایندی همه جانبه و انسان محور میباشد. توجه به کاهش فقر-اشتغال زایی و استقلال مالی افراد الی الخصوص کاهش فقر در بین فقیر ترین افراد جامعه که همان زنان و کودکان میباشد برای دستیابی به توسعه یک ضرورت میباشد. در این بین توانمند سازی زنان میتواند باعث بالا بردن کیفیت زندگی-افزایش درآمد - افزایش عزت نفس -بیشتر شدن تحرکات اجتماعی و تسريع دست یابی به فرایند توسعه می شود. این مقاله به تعریف توانمند سازی زنان و نقش مشاغل خانگی در توسعه و کاهش فقر پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: توانمند سازی زنان، برابری جنسیتی، مشاغل خانگی، اشتغالزایی، فقرزدایی

۱- مقدمه:

توسعه یافتگی هدفی است که هر کشوری برای دست یابی به آن تلاش میکند و ارزش های اساسی توسعه پایدار را که توسعه ای انسان محور میباشد(سعدی و همکاران، ۱۳۹۱) میبایست در ارتقا کیفیت زندگی یعنی توانمند سازی زنان و مردان جستجو کرد و از مواردی که توسعه یافتگی را تحت تاثیر قرار میدهد، امکان دسترسی زنان و مردان به فرصت های برابر-کسب امنیت اقتصادی و رفع فقر است. (رحیمیان، ۱۳۸۶) و همچنین تداوم فقر و تبعیض جنسیتی علیه زنان به علت وجود موانع و محدودیت های گوناگون تاریخی و فرهنگی در سر راه پیشرفت و تحول وضعیت اقتصادی و اجتماعی زنان که از موانع دست یابی به توسعه پایدار میباشد، موجب طرح رویکردها و تدابیر مختلف در ادبیات توسعه و جنسیت شده است، مفهوم اساسی و مشترک این رویکردها و راهبردها مفهوم توانمندی سازی زنان است.(شکوری و همکاران، ۱۳۸۶) و برای تحقق این مهم، برنامه توسعه سازمان ملل "ارتقا برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان در سطحی گسترده" را به عنوان یکی از اهداف کلیدی "اعلامیه هزاره سوم" اعلام کرده است.(بانک جهانی، ۱۳۸۲) و در ایران نیز این رویکرد تحت تاثیر فعالان فمینیستی و تحول پارادیمی در حوزه جنسیت و توسعه به ویژه از دهه ۱۳۷۰ مورد توجه سازمان های دولتی و غیر دولتی قرار گرفته شده است(جباری، ۱۳۸۴). در این مقاله علاوه بر تعریف توانمند سازی به نقش توانمند سازی زنان و ایجاد اشتغال پایدار برای زنان و ارتباط آن با توسعه پایدار پرداخته شده است.

۲- توانمند سازی:

توانمندی فرایندی است که به واسطه آن مردم به سطحی از توسعه فردی دست میابند که با آن امکان انتخاب براساس خواسته هایشان فراهم میشود(۱۹۹۹، سن) و این توانمندی نوعی آزادی است که هم ابزار و هم هدف میباشد(۱۳۹۳، سعدی و همکاران) که بیشتر در پی توزیع مجدد قدرت در بین خانواده و جامعه از طریق لحاظ کردن توان زنان در جهت افزایش اتکا بخود میباشد(Rezaee، ۲۰۱۰). یکی از راههای توانمند سازی زنان، که علاوه بر افزایش ارتباطات اجتماعی-افزایش تحرکات